

Կրթութունություն

Շաբաթաթերթ «Krtutiu» (education) weekly «Кртутіо» (образование) еженедельник 20.03.2024թ. Հորեքշաբթի թիվ 13 (1142)

Գիշերահավասար

Թողություն տուր, Տեր, ծանրը խավարին,
Միայն թե թող Նա թողնի հեռանա...
Պարույր ՍԵՎԱԿ

Ո՞րն է գարնան առաջին օրը. ըստ աշխարհի ընդունած Հուլյան օրացույցի՞, թե՞ Աստծո հաստատած տիեզերական հերթագայության...

Վաղը լույսը հավասարվելու է խավարին...
Վաղը մարտի 21-ն է՝ գարնանային գիշերահավասարի օրը: Այդ օրվանից օրերը երկարելու են, ցերեկվա տևողությունն ավելանալու է, ու շատանալու է լույսը...

Հին հայերը նոր տարվա հաշվարկը սկսել են մարտի 22-ից՝ գիշերահավասարին հաջորդող օրվանից՝ նախորդ օրը մշելով որպես տարեմուտի տոն... Կա՞ ավելի տրամաբանական մեկնարկ, քան մեր նախնիներինն էր. բնության նոր տարվա առաջին օրվանից սկսած՝ ավելանում էր ցերեկվա տևողությունը, օրերը երկարում էին, լցվում աշխատանքով, մտքի ու բազկի աստվածահաճո գործերով...

Արդ, մարտի 22-ից տիեզերքում հաստատված կամքով Աստծո՝ Երկրի վրա բնական նոր տարեշրջանն է սկսվում...

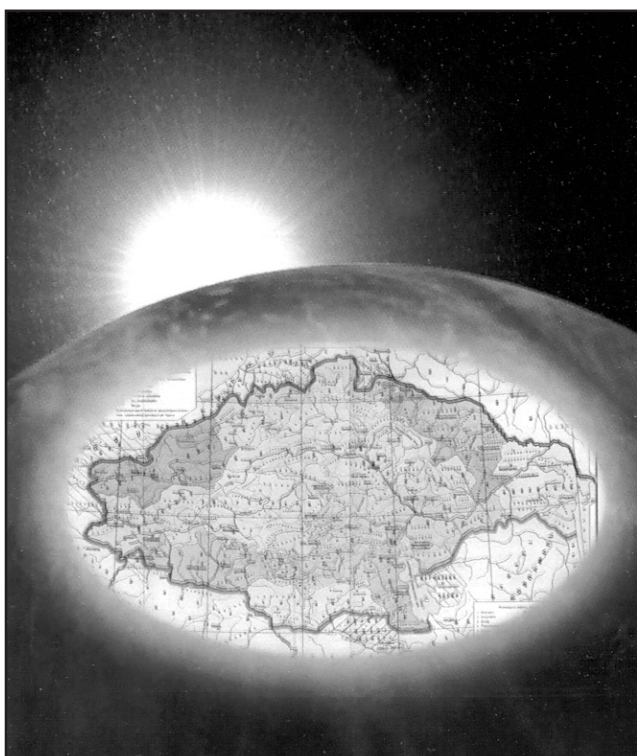
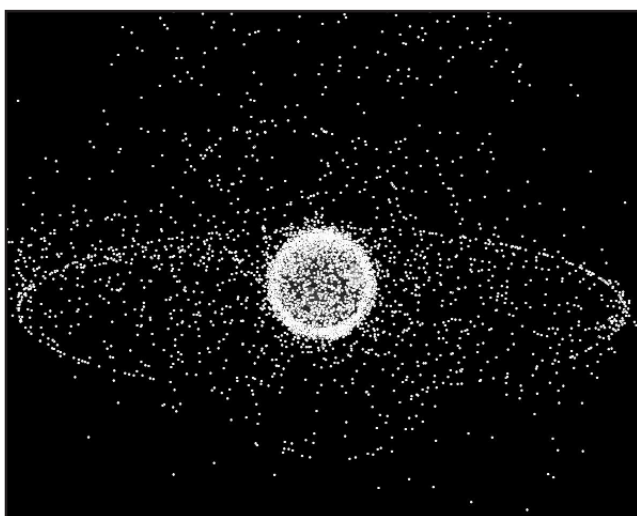
Ու գարունն արդեն եկել է... Հողն արթնացել, դեն է նետել ճերմակ սավանը, ոտքի է ելել նոր քայլել սովորող մանկան պես ու անվարժ շարժումներով իր կանաչ հանդերձներն է փորձում հագնել... Բնության զարթոնքի հետ մենք էլ մեր մարմնի ու հոգու արթնացումն ուղղորդում ենք դեպի աշխատանք...

Առջևում գարնան Երազն է, ամռան Գործը, աշնան Հուշը... Ու երեքը միասին՝ Կյանքը՝ ժամանակի ու Տարածության հետ՝ Երկնքից մշտապես մեզ իջնող պարզելը մեծագույն... Արդ, ընպենք մեր բաժին լույսը՝ ցմրուր, օրներս՝ բարի, գարունը՝ բարի...

Նոր-նոր լույսը հավասարվում է խավարին... Ու մեր պատմությանն ու ճակատագրին դեն-հանդիման՝ մեր ստեղծածով ու մեր հավատով, մեր ունեցածով ու մեր կորցրածով, մեր երազանքով ու մեր գալիքով, մեր անցյալով ու մեր ապագայով, մեր երկրով, այսօրվա ու վաղվա մեր հայրենիքով, հնարավոր պատերազմով ու անվերապահ հաղթանակով՝ լույսի ու խավարի միջև հավասարված ճշարներով՝ գնում ենք դեպի Գարունը՝ մեր պատմության գիշերահավասարը հաղթահարելու, ավելացնելու լույսը ներսի ու դրսի, մեր կյանքի ու մեր երկրի ժամանակի մեջ կրճատելու մեր եւ մեր միջև տարածությունն ու սահման՝ մինչև Վերածնունդ, Մեծ Վերադարձ ու Նոր Արշալույս...

Եղիցի՛ գարուն անանձնական:

Գ. Ս.

«Ակադեմիական քաղաք»

Սշխատանքային քննարկում՝ ռեկտորների հետ

ՀՀ ԿԳՄՍ նախարար Ժաննա Անդրեասյանն աշխատանքային քննարկում է ունեցել ՀՀ պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների ռեկտորների հետ:

Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են «Ակադեմիական քաղաք» նախագծի ընթացքին, կրթաթոշակային նոր քաղաքականությանը եւ ոլորտին առնչվող մի շարք հարցեր:

Հանդիպմանը ներկա է եղել ԿԳՄՍ բարձրագույն կրթության եւ գիտության կոմիտեի նախագահ Սարգիս Հայրոջյանը:

ԿԳՄՍ նախարարը մշել է, որ բոլոր բուհերից ստացված արձագանքների հիման վրա ՀՀ պետական բուհերի խոշորացման եւ գիտահետազոտական կազմակերպությունների հետ ինտեգրման գործընթացի շրջանակում ձևավորվել են աշխատանքային խմբեր՝ ոլորտային կազմակերպությունների ներգրավմամբ: Նախարարը շնորհակալություն է հայտնել բուհերի ռեկտորներին՝ պատրաստակամության, բարձր մասնակցայնության եւ ներկայացված առաջարկների համար:

Հարունակությունը՝ էջ 2

Մշակույթ

Ներկայացվել են ուլորտում իրականացվող սոր նախագծերը

«Արմենպրես» մամուլի ակումբում իրավիրված ասուլիսի ընթացքում ներկայացվել են մշակույթի ոլորտում իրականացվող օրենսդրական բարեփոխումներն ու նոր նախագծերը: Ասուլիսի բանախոսներն էին ԿԳՄՍ նախարարի տեղակալներ Ալֆրեդ Քոչարյանը եւ Դանիել Դանիելյանը:

Ներկայացնելով «Թանգարանների մասին» ՀՀ օրենքը՝ նախարարի տեղակալ Ալֆրեդ Քոչարյանը մշել է, որ դրա մշակումը պայմանավորված է «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2021-2026 թվականների գործունեության միջոցառումների ծրագրի» կատարմամբ, ինչպես նաեւ ՀՀ-ԵՄ Համապարփակ եւ ընդլայնված գործընկերության համաձայնագրի ճանապարհային քարտեզի միջոցառումների կատարման պահանջով:

Հարունակությունը՝ էջ 3

Արցախ

Երկամյա ծրագիր՝ ուղղված բռնի տեղահանված բնակչության կարիքների

ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարի տեղակալ Արթուր Մարտիրոսյանն ընդունել է Եվրոպայի խորհրդի Երեւանյան գրասենյակի ղեկավարի պաշտոնակատար Մաքսիմ Լոնգանգեի գլխավորած պատվիրակությանը:

Պատվիրակության այցը պայմանավորված է ՀՀ-ԵՄ 2023-2026 թթ. գործողությունների ծրագրում ներառված «Սոցիալական ոլորտում մարդու իրավունքների ամրապնդում ՀՀ-ում» երկամյա ծրագրի մեկնարկով: Ծրագրի հիմնական նպատակն է աջակցել Արցախից բռնի տեղահանվածների եւ, առհասարակ, ՀՀ-ում սոցիալական իրավունքների ամրապնդմանը:

Հարունակությունը՝ էջ 3

Երկամյա ծրագիր՝ ուղղված բռնի տեղահանված բնակչության կարիքներին

սկիզբը՝ էջ 1

Ողջունելով հյուրերին՝ Արթուր Մարտիրոսյանը կարեւորել է Եվրոպայի խորհրդի հետ համագործակցության բարձր մակարդակն ու դրա հետագա զարգացումը: Անդրադառնալով ԼՂ-ից բռնի տեղահանված քաղաքացիների կարիքներին՝ Արթուր Մարտիրոսյանը նախ ներկայացրել է 33 կառավարության կողմից իրականացվող աջակցության ծրագրերը՝ միտված նրանց հիմնարար իրավունքների, մասնավորապես՝ կրթության իրավունքի իրացմանը: Փոխնախարարի խոսքով՝ ԼՂ-ից բռնի տեղահանված ավելի քան 17 հազար սովորող ընդգրկվել է 33 համակրթական դպրոցներում:

Եվրոպայի խորհրդի Երեւանյան գրասենյակի ղեկավարի պաշտոնակատար Մաքսիմ Լոնգանգեն շնորհակալություն է հայտնել ընդունելության համար եւ բարձր գնահատել 33 կառավարության գործադրած ջանքերը ԼՂ-ից բռնի տեղահանված քաղաքացիների կարիքների արագ արձագանքման եւ դրանց լուծման շուրջ իրականացված աշխատանքների առումով: Մաքսիմ Լոնգանգեն տեղեկացրել է «33-ում սոցիալական ոլորտի մարդու իրավունքների ամրապնդում» երկամյա ծրագրի նպատակն է աջակցել 33 կառավարությանը՝ ԼՂ-ից բռնի տեղահանված քաղաքացիների եւ խոցելի խմբերի հետ կապված խնդիրների լուծման ուղղությամբ:

Այս համատեքստում կարելի է կրթություն-աշխատաշուկա կապը՝ ծրագրի շրջանակում ընդգծելով նախնական եւ միջին մասնագիտական հաստատությունների հետ համագործակցության խթանումը: «Կրթություն-աշխատաշուկա դիմամիկ կապերի ամրապնդումը մեր կարեւորագույն մարտահրավերներից է: Աշխատանքի վրա

հիմնված կրթության զարգացումը, կրթական ծրագրերի բարելավումն ու միջազգային չափանիշներին համապատասխանեցումը կրթական բարեփոխումների առաջնային խնդիրներից են»,- նշել է նախարարի տեղակալ Արթուր Մարտիրոսյանը:

Նա նաեւ տեղեկացրել է, որ Ազգային ժողովում վերջերս առաջին ընթերցմամբ քննարկվել է «Մասնագիտական կրթության եւ ուսուցման մասին» օրենքի նախագիծը, որով առաջարկվում է աշխատանքի վրա հիմնված ուսուցման մոդելի ինստիտուցիոնալացում՝ շեշտը դնելով մասնավոր կազմակերպությունների հետ համագործակցության զարգացման վրա:

Հանդիպման ընթացքում կողմերը քննարկել են նաեւ լրացուցիչ եւ շարունակական կրթության համատեքստում կարճաժամկետ կրթական ծրագրերի ներդրման, վերապատրաստումների եւ այլ ծրագրերի իրականացման հնարավորությունը:

Հանդիպմանը ներկա է եղել նաեւ ԵԽ քարտուղարության Մարդու իրավունքների ծրագրերի համակարգող Սարգարիտա Գալստյանը:

Ներկայացվել են ոլորտում իրականացվող նոր նախագծերը

սկիզբը՝ էջ 1

«Այսպիսով՝ առաջին անգամ անկախ Հայաստանի Հանրապետության պատմության մեջ թանգարանների ոլորտն ունեցավ կարգավորող հիմնական մայր օրենք, որը չափազանց սպասված էր եւ կարելի էր Այն կարգավորում է թանգարանների գործունեության հետ կապված հարաբերությունները, սահմանում թանգարանների տեսակները, գործառույթները, 33 թանգարանային հավաքածուի ձեւավորման, համալրման, հաշվառման, պահպանության, օգտագործման, անվտանգության սկզբունքները»,- նշել է Ալֆրեդ Քոչարյանը:

Նրա խոսքով՝ օրենքով ամրագրվում են լիազոր պետական մարմնի լիազորությունները, թանգարանների աշխատողների իրավունքներն ու պարտականությունները, թանգարանային կրթության իրավական հիմքերը եւ մի շարք այլ լիազորող նորմեր: Ըստ Ալֆրեդ Քոչարյանի՝ օրենքից բխելու են մի շարք ենթաօրենսդրական ակտեր, որոնք ավելի մանրամասն կկարգավորեն տվյալ ոլորտը: «Օրենքի ընդունմամբ՝ կապահովվեն մշակութային ժառանգության պահպանության եւ պաշտպանության համակարգված գործունեությունը, մշակույթի ոլորտում տնտեսական նոր մեխանիզմների զարգացումը, ինչպես նաեւ իրավաբանական եւ ֆիզիկական անձանց միջոցով ծագող հարաբերությունների կարգավորումը: Օրենքի նախագիծը մինչեւ Աժ ներկայացնելը երկար ուսումնասիրել ենք այս ոլորտում համաշխարհային փորձը, ինչպես նաեւ «ԹԱՅԵՔՍ» տեխնիկական օժանդակության եւ տեղեկատվության փոխանակման գործիքի շրջանակում քննարկումներին ներգրավել եվրոպացի մեր գործընկերներին»,- ընդգծել է բանախոսը:

Ոլորտի համահռչակումն է: 33 մշակութային ժառանգությունը շատ հարուստ է, եւ երբեմն այն ներկայացնելու արդյունավետ ծանապարհներ են պետք: Հետեւաբար, հիմնարկումի միջոցով կմեկտեղվի մարքեթինգային գործունեությունը, եւ այն կիրականացվի ավելի կենտրոնացված: Երկրորդ դրդապատճառը թանգարանների ոլորտում կառավարման մոդելի փոփոխությունն է. հիմնարկումը կիրականացվի կազմակերպավարչատնտեսական գործառույթները՝ այսպիսով բեռնաթափելով թանգարանների ծանրաբեռնվածությունը: Եվ երրորդ՝ կիրականացվի հաշվապահական գործառույթի պատվիրակում. այն կկատարվի մեկ տեղից՝ գործընթացը դարձնելով առավել թափանցիկ եւ արդյունավետ»,- ընդգծել է փոխնախարարը:

մատնանշել է իր հանդիպումները օպերայի եւ բալետի երիտասարդ կատարողների հետ ու արձանագրել, որ արդեն իսկ ավելացել է միջազգային մրցույթների մասնակցելու շահագրգռվածությունը: Նախարարի տեղակալը նաեւ տեղեկացրել է, որ ԿԳՄՍ նախարարությունը եւս մեկ ծրագիր ունի՝ միջազգային մրցույթների եւ փառատոների մասնակցիցներին ճանապարհածախսի աջակցության տրամադրում:

Դանիել Դանիելյանը ներկայացրել է նաեւ, թե խրախուսման համակարգն ինչպես է գործելու, երբ շահառու ոչ թե մեկ անձ է, այլ խումբ. «Այս պարագայում գումարը տրամադրում ենք կառույցին, եւ վերջինս է որոշում՝ ինչպես ծախսել կամ ինչին հատկացնել այդ գումարը»:

Անդրադառնալով այն հարցին, թե նախկինում տարվա կտրվածքով քանի հաջողություն է գրանցվել միջազգային փառատոներում՝ նախարարի տեղակալը նշել է, որ հաշվարկները մոտավոր են, բայց խրախուսման ծրագրի շրջանակում նախնական որոշվել է 11 տեղ հատկացնել անհատներին եւ 2 տեղ՝ խմբերին: «Իհարկե, եթե տարվա ընթացքում ավելի շատ դափնեկիրներ ունենանք, նրանք եւս կընդգրկվեն ծրագրում»:

Փոխնախարարը նաեւ տեղեկացրել է, որ այս պահին արդեն նախանշված է ծրագրի երկու շահառու, որոնք, սակայն, դեռ հայտը չեն ներկայացրել: Դասակարգված գումար կստանան «Ամերիկացի» եւ «1489» ֆիլմերի ստեղծագործական քիմերը:

Խոսելով Թատրոնի միջազգային օրվա մասին՝ փոխնախարարը ներկայացրել է մարտի 14-ին պաշտոնապես հայտարարված «Թատրական շաբաթ» ծրագիրը:

«Սա անմխաղթայ իրադարձություն է, քանի որ նախկինում մասնօրինակ ծրագիր չի եղել: Մարտի 25-ից 31-ը Հայաստանի բոլոր պետական թատրոնները ներառված կլինեն այս միջոցառմանը: Ծրագրի թիրախային խումբը դպրոցականներն են. միջոցառումների մեծ մասը նախատեսվում է ցերեկվա ընթացքում: Լինելու են ընթերցումներ, վարպետաց դասեր, էքսկուրսիաներ հետմաքենում եւ այլն: Ամեն թատրոն առաջարկում է իր ծրագիրը. անհրաժեշտ է պարզապես ծանոթանալ ծրագրի ցանկին, գրանցվել եւ մասնակցել»,- ներկայացրել է բանախոսը եւ շեշտել, որ երեխաները ծրագրին կարող են մասնակցել նաեւ ընտանիքների հետ:

3. ՀՊՀԱՆՆԵՄՅԱՆ

Աշխարհի հետ

«Ժողովրդավարության համար քաղաքացիական կրթությունը սկզբունքային է»

ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարի տեղակալ Արթուր Մարտիրոսյանը ներկա է եղել «Բազմակուսակցական ժողովրդավարության հայկական ակադեմիա» ծրագրի պաշտոնական բացմանը...

Միջոցառմանը մասնակցել են նաև Հայաստանում Նիդերլանդների Թագավորության դեսպան Յուստինյանը...

Միջոցառմանը մասնակցել են նաև Հայաստանում Նիդերլանդների Թագավորության դեսպան Յուստինյանը...

Օրագրի նպատակն է Հայաստանի երիտասարդների շրջանում ձևավորել ժողովրդավարության, մասնակցայնության...

Ողջունելով ներկաներին՝ ԿԳՄՍ նախարարի տեղակալ Արթուր Մարտիրոսյանը ընդգծել է քաղաքացիական կրթությունը պետության երիտասարդական քաղաքականության կարևոր օղակներից է...

բարեփոխումների փուլում է, եւ հանրակրթական ուր չափորոշող սահմանվել է ժողովրդավարության եւ քաղաքացիական կարողունակության զարգացումը...

նության շրջանակում կան բազմաթիվ ծրագրեր ու տարբեր գործընկերներ, որոնց հետ փորձում ենք կրթական բոլոր մակարդակներում ներդնել քաղաքացիական կրթությունը...

Արթուր Մարտիրոսյանի խոսքով՝ միջազգային չափանիշների համաձայն Հայաստանում ժողովրդավարությունը վերջին տարիներին մեծ առաջընթաց ունի...

Արթուր Մարտիրոսյանը շնորհավորել է մասնակիցներին եւ շնորհակալություն է հայտնել դեսպանությանը...

Նշենք, որ ծրագիրը ֆինանսավորում է Նիդերլանդների կառավարությունը, իրականացնում են «ՕքսեՋեն»...

Միջոցառման ընթացքում ներկայացվել են ծրագրի հիմնական նպատակները, բաղադրիչները, ակնկալվող արդյունքները...

«Բազմակուսակցական ժողովրդավարության հայկական ակադեմիայի» մասնակիցները պանելային բեմադրմամբ անդրադարձել են երիտասարդների համար երկխոսության հարթակների դերին...

Մասնագիտական կրթություն եւ ուսուցում

Դուրս համակարգի ներդրման շուրջ

Հարցազրույց Վայոց ձորի տարածաշրջանային պետական քոլեջի տնօրեն Արգամ ԴՊՎԼԱԹՅԱՆԻ հետ

- Ի՞նչ առանցքային փոփոխություններ է բերել դուրս համակարգի ներդրումը Վայոց ձորի տարածաշրջանային պետական քոլեջում:

- Վայոց ձորի տարածաշրջանային պետական քոլեջում դուրս կրթական համակարգը ներդրվել է 2018 թվականի «Գինեգործություն» մասնագիտության համար: Բավականին մեծ ջանք ու էներգիա ներդրվեց Գերմանական միջազգային համագործակցության կազմակերպության (GIZ), «Անուշավան եւ Օֆիկ Աբրահամյան» կրթական հիմնադրամի, ինչպես նաև մասնավոր հատվածի էնտուզիաստների կողմից...

րելուելով աշխատաշուկայում եւ հնարավորություն ստեղծելով համագործակցել մասնավոր հատվածի հետ այն ներկայացուցիչների հետ, որոնք իրենց ոլորտում մշակույթ ստեղծող, պահպանող եւ արժեքներ կրող են: Այդ համագործակցության շնորհիվ ավելի հեշտացավ կրթական ծրագրերը մասնավորի հետ քննարկելու եւ պարբերաբար քարոզարկելու գործընթացը...

վում ոչ միայն դուրս կրթության շրջանակում ուսումնառած, այլ նաև, օրինակ, «Հաշվապահական հաշվառում», «Զբոսաշրջություն», «Խոհարարական գործ» մասնագիտությունների շրջանավարտները: Դեռևս արդեն համագործակցությունը զուտ աշխատանքի տեղավորվածների թվի տեսքով այլ տեսք ունի, իսկ դուրս կրթությունում ուսումնառածների մեկ այլ: Հարկավոր է նշել, որ մշակված մասնագիտությունների գծով պրակտիկաների իրականացման վայրերի խնդիր այլևս չունենք:

- Ի՞նչ նոր մասնագիտություններ են ներդրվել ուսուցանողությունում դուրս կրթական համակարգում:

- Նոր մասնագիտությունների ներդրումը կասեցվել է, քանի որ քոլեջը հավատարմագրվել է պայմանական 2 տարով, իսկ այդ դեպքում, ըստ կարգի, ուսումնական հաստատությունը գրկվում է նոր մասնագիտություն բացելու իրավունքից 2 տարով: Այդ իսկ պատճառով հնարավորություն չունենք շարժվելու այն գործողությունների պլանով, որը մշակվել է 2021թ.-ին ETF-ի կողմից գերազանցության կենտրոնների հիմնման եւ արագացման ծրագրերի շրջանակում:

- Ի՞նչ խնդիրներ են ծագել դուրսի ներդրման եւ հետագա գործընթացների ընթացքում:

- Դուրս կրթական ծրագիրը ներդրվել է ուսումնասիրելով եւ տեղայնացնելով գերմանական գործընկերների փորձը: Գերմանիայում 200 տարի կիրառելով այս համակարգը՝ դեռևս խնդիրների լիարժեք եւ վերջնական լուծման չեն հանգել, քանի որ յուրաքանչյուր մասնագիտություն, տարածաշրջան կամ ուսումնական հաստատության ռազմավարություն ունի իրեն բնորոշ գարգացման ընթացքը, խնդիրները եւ դրանց լուծման ուրույն ուղիները: Սեզ մոտ առաջացած խնդիրները հիմնականում տեխնիկական են, օրինակ՝ ուսանողների

տեղաշարժը դեպի տարբեր գործարաններ, որոնք տեղակայված են տարբեր համայնքներում, կամ սեզոնայնությունը եւ այլն: Հիմնական խնդիրներից է նաև մասնավոր հատվածում մասնագետների գերաբաղվածությունը, որի պատճառով որոշ կազմակերպություններ չեն կարողանում ընդգրկվել դուրս համակարգի կիրառման գործում:

- Որո՞նք են դուրսի հետադարձ կապի վերաբերյալ Ձեր գնահատականները եւ ի՞նչ կտա այն ուսումնական հաստատությանը:

- Կարծ ժամանակահատվածում բոլոր շահառուների հետ համագործակցության ընդլայնումն արդեն իսկ դրական գնահատական է: Իսկ դրական գնահատական է նաև համակարգի կիրառման գործընթացի, եւ նրա արդյունավետության համար: Փորձարարական դուրս համակարգի արդյունավետ կիրառումը քոլեջի զարգացման ընթացքը հասցրել է նոր գաղափարների մշակման եւ այն ավելի ընդլայնված կիրառելու համար փուլի, որը աշխատանքի հիման վրա ուսուցման ավելի ընդլայնված գործընթաց կլինի եւ հնարավորություն կտա միանգամից ներգրավել մեկից ավել մասնագիտություններ: Ավելի մանրամասն դրա մասին կխոսվի ծրագրի հստակացումից եւ որոշ մեկնարկային քայլեր իրականացնելուց հետո: Կարող եմ միայն որոշ չափով բացել փակագծերը՝ նկարագրելով մի կենտրոն, որտեղ միավորված ուսանում-աշխատում են տուրիզմի, գինեգործության եւ խոհարարության ուսանողներ ունենալով իրենց համար հատկացված մի համալիր, որտեղ տեղերը զարգացնողները եւ որոշ չափով տնօրինողները հենց իրենք կլինեն: Տնտեսության եւ տարածաշրջանի աշխատաշուկայի սահմանափակ հնարավորությունների պարագայում սա կրթության մի նոր ակտիվ միջավայր կլինի նոր հնարավորություններով ու հորիզոններով:

Հեղինակ՝ ՀՊՎԼԱԹՅԱՆ

Մշակույթ

Ճապոնիայի կառավարության աջակցությամբ

ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարի տեղակալ Դանիել Դանիելյանը...

Դրամաշնորհային պայմանագիրը ստորագրել են Հայաստանի ազգային ֆիլիարմոնիկ նվագախմբի տնօրեն Նորայր Նազարյանը...

Ողջունելով ներկաներին՝ ԿԳՄՍ նախարարի տեղակալ Դանիել Դանիելյանը...

«Ուրախ եմ, որ այսպիսի նախաձեռնությունը գալիս է մի երկրից, որտեղ արդի տեխնոլոգիաների որակը...

ձեռնողականության արդյունքում վերանորոգվել է համերգասրահի դահլիճը: Այս դրամաշնորհի արդյունքում Արամ Խաչատրյան համերգասրահի դահլիճը կվերազինվի...

Հայաստանի ազգային ֆիլիարմոնիկ նվագախմբի տնօրեն Նորայր Նազարյանի տեղեկացմամբ՝ մինչև 72,000 ԱՄՆ դոլար կազմող դրամաշնորհն ուղղվելու է Արամ Խաչատրյան համերգասրահում...

լար կազմող դրամաշնորհն ուղղվելու է Արամ Խաչատրյան համերգասրահում աուդիո և ձայնագրման սարքավորումների բարելավման ծրագրին...

թյան դրամաշնորհային աջակցության շրջանակում:

ՀՀ-ում ճապոնիայի դեսպան Աոկի Յուտականը նշել է, որ կարճ ժամանակահատվածում արդեն զգացել է հայ ժողովրդի բարեկամական վերաբերմունքն ու հյուրընկալությունը...

Գրաֆիկական թելադրությունների և Պյուլթագորասի աղյուսակի կիրառումը տարրական դասարանի մաթեմատիկայի դասերին

սկզբը՝ էջ 6

Այն կարելի է օգտագործել դատարկ միայն եզրային թվերը գրելով կամ ամբողջ աղյուսակը լրացրած:

10x10 grid for arithmetic progression exercise.

20x20 grid for arithmetic progression exercise.

Ծիշտ լուծված Պյուլթագորասի աղյուսակի օրինակներ՝

10x10 grid with some cells shaded, representing a solved magic square example.

10x10 grid with some cells shaded, representing another solved magic square example.

Նույնը՝ բազմապատկման դեպքում, գումարման նշանը փոխարինում ենք բազմապատկման նշանով:

Մեր խնդիրն է՝ օգնել սովորողին խաղային ձևով տիրապետել լավ սովորելու համար անհրաժեշտ հմտություններին:

Առաջադրանքները ճիշտ կատարելու դեպքում սովորողների մոտ ստացվում են տարբեր պատկերներ, ինչը նրանց մեծ ոգեւորություն է ուրախություն է պարգևում:

10x10 grid with some cells shaded, representing a solved magic square example.

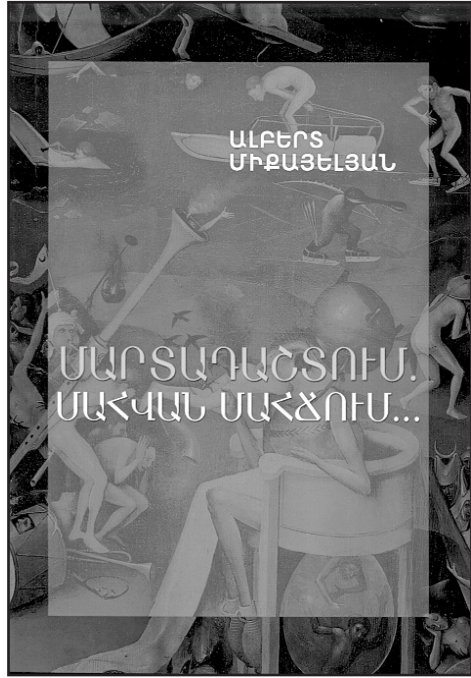

Մարիամ ՄԱԹԵՎՈՍՅԱՆ Այ. Շիրվանզադեի անվան հ. 21 հիմնական դպրոցի ուսուցչուհի

Կարդա՛ եւ ծանոթացրո՛ւ

Յոգեշահ ընթերցանություն

Խորհրդային տարիներին, թե՛ գրահրատարակչությունն ապահովում էր անմախառն...

ինչ արտառոց՝ «Մարտադաշտում. մահվան մահճում...»։ Այս գրքում տեղ են գտել համաշխարհային պատմության ամենատարբեր...

Նորոյա հանրամատչելի հանրագիտարանային բնույթի գրականության ոլորտում իր ուրույն տեղն ունի մանկավարժ, լրագրող...

բավ ունեցող՝ 25 ազգեր ներկայացնող շուրջ 1500 անհատներ։ Դրանք մեզ կան եւ հայտնիներ, որոնք մասին տեղեկություններ կարելի է քաղել հայերեն եւ այլ լեզուներով...

Ֆիրդուսին, Ռուսթավելին, Շեքսպիրը, Դանթեն, այստեղ են մտնում Նարեկացիի ու Քուչակի, մեր մյուս աման հոգևորներն ու նկարիչները...

Գրքում տեղ են գտել նաև այլ ուշագրավ փաստեր, որ գետնը ծածկում են «Հավելված» խորագրի ներքո. ազգային ավանդույթները...

Այս ժողովածուն Ալբերտ Միքայելյանի հետ կազմել է նրա որդին՝ Սերոյի Միքայելյանը, ով տնտեսագետ է եւ գործարար, սակայն այս դեպքում դարձել է համահեղինակ, ապահովել կարեւոր մասնակցությունը...

Գիրքն սկսվում է այբբենական անվանացանկով, որն օգնում է ընթերցողին տվյալ պահին արագ գտնել իրեն հետաքրքրող գործիչի հրատեղչի խոսքը։ Անշուշտ, գիտականության տեսակետից այս կամ այն անհատի դեպքում կարելի է վիճարկել տվյալ տեղեկության հավաստիությունը։ Սակայն անկախ այն բանից, թե հիշատակված արտահայտությունը տվյալ անհատի բանավոր վերջին խոսքն է, թե մահվանից շատ առաջ արված գրառում, այնուամենայնիվ մեջբերվող միտքը պատկանում է տվյալ գործիչին եւ բնութագրական է նրա արարած կյանքի եւ գործի համար։ Բացի այդ, անհավանոր հայ իրականության մեջ, մեր բազմաթիվ հայտի դեմքեր իրենց մահկանացուն կենքել են տարբեր իրավիճակներում եւ ժողովրդի հիշողության մեջ ավանդաբար մնացել են հրատեղչի մի քանի խոսքեր, որոնք այս դեպքում կարող են եւ չհանդիսանալ հեղինակի ներկայացրածի հետ։

Լինելով մանկավարժ, շուրջ 50 տարի աշխատելով կրթության համակարգում՝ հեղինակը, նաև իր մասնագիտական փորձից ելնելով, կարողացել է հատկապես բարձր դասարանների աշակերտներին ներկայացնել ճանաչողական օգտակար տեղեկատու։

Ավելացնենք, որ այս գրքում են գտնվել նաև ուշագրավ հավելված, որտեղ ընդգրկված են հայտնի մարդկանց ատյուցներ՝ կյանքի եւ մահվան մասին, ինչպես նաև մի շարք ժողովուրդների ավանդապատումներ։

Ամփոփելով՝ կրկին ընդգծենք. Ալբերտ Միքայելյանի տեղեկատուները ոչ միայն երիտասարդների համընդհանուր զարգացածությանը նպաստող գիտելիքների յուրատեսակ շտեմարաններ են, այլև, ընդհանրապես, հոգեշահ ընթերցանության հարուստ նյութ՝ ամեն տարիքի ու ամեն մասնագիտության գրքասերների համար։

L. ԳԱԼՍՅԱՆ

Հայտարարություն

Հայտարարվում է մրցույթ՝ ՀՀ ԿԳՄՍ «Երեւանի հ. 8 արհեստագործական պետական ուսումնարան» ՊՈԱԿ-ի «Տրանսպորտային միջոցների շահագործում եւ նորոգում» եւ «Խոհարարական գործ» մասնագիտությունների պրոֆեսիոնալ ուսուցման վարպետների եւ հատուկ մասնագիտական առարկաների (մոդուլների) դասավանդողների թափուր տեղերի համար։

Հայտարարություն

Հայտարարվում է մրցույթ՝ «Երեւանի Վ. Մայակովսկու անվան հ. 7 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ի հայոց լեզվի եւ գրականության (10 դասաժամ), մայրենիի (12 դասաժամ) ուսուցչի թափուր տեղերի համար։

Հայտարարություն

Հայտարարվում է մրցույթ՝ ՀՀ ԿԳՄՍ «Երեւանի հ. 159 ավագ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի մաթեմատիկայի (9 դասաժամ), աշխարհագրության (3 դասաժամ) ուսուցչի թափուր տեղերի համար։

Փորձիր լրացնել

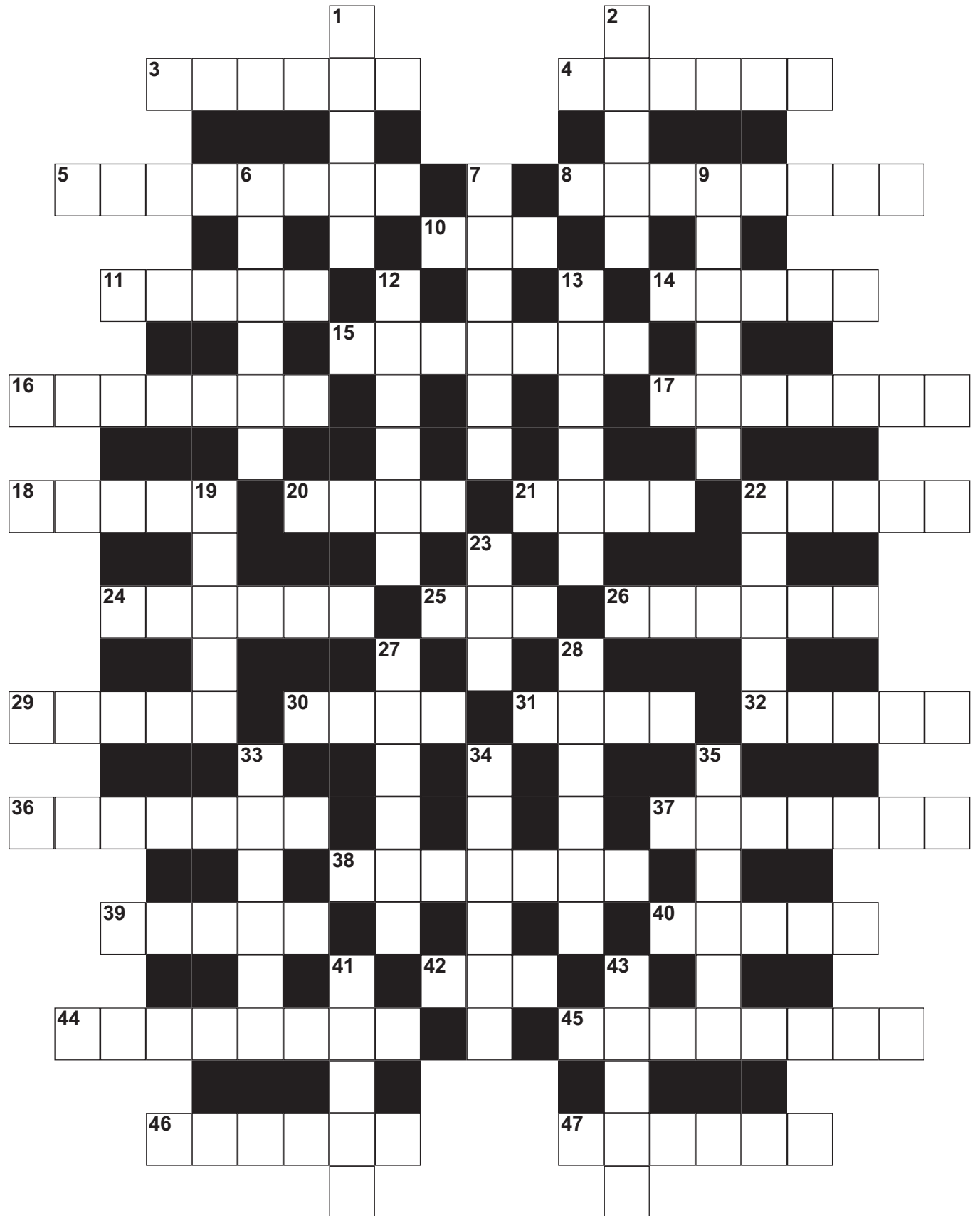
Քարերի աշխարհ

Ուղղահայաց

1. Այս քարատեսակը երկրից դուրս հանելու համար Եգիպտոսում սահմանված է 1000 դոլար տուգանք. մարջան, բուստ կամ ...: 2. Նահանգ ԱՄՆ-ում, ուր 1957 թ.-ին հայտնաբերվել է Չեն-բերստ քարատեսակը: 6. Բարձր կարգի քար: Նրա փոշին մահացու է: 7. Հրաբխային հիմնական ապար, կիրառում են շենքերի հիմքերի համար, կամուրջների եւ այլ բարդ կառույցներում: 9. Բնական քարերի մեջ իր ամրությամբ 3-րդ տեղը զբաղեցնող քար: 12. Միջին կարծրությամբ լեռնային քարատեսակ: Գեղազարդիչ քար է, օգտագործվում է շինարարության եւ քանդակագործության մեջ: 13. Մեղեհիկ (եղեգնաքար) քարի մուգ տեսակի անվանումը: 19. Ալեքսանդր 2-րդ ցարի անունով կոչվող Ալեքսանդրիտ քարը մաքրում է ...ը եւ ուժեղացնում անոթները: 22. Համաստեղություն, որին համապատասխանում է Ամեթիստ քարը: 23. Համաստեղություն, որին համապատասխանում է Նոնաքարը: 27. Դեկորատիվ քարատեսակ: 28. Շափյուղա կիսաթանկարժեք քարի այլ անվանումներից: 33. «Չկներ» համաստեղության թալիսման քարը՝ խրիզոլիթ կամ ...: 34. Քաղաք ՀՀ-ում, ուր գտնվում է հնագույն մեգալիթյան համալիրը, որը կազմված է 200-ից ավելի ուղղահայաց կանգնած (2-3 մետր) քարերից: 35. Կապտագույն թանկարժեք քար՝ լաջ-վարդ կամ ...: 41. Նոնաքարերի խմբի միներալ բոհեմական ռուբին կամ ...: 43. Մոլորակ, որն իր ազդեցության ուժով խորհրդանշորեն կապված է մարգարիտ, ադուլյար եւ ազաթ քարերի հետ:

Հորիզոնական

3. Միներալ, որից խոշոր կուտակումներ կան ԱՄՆ-ում, Շրի-Լանկայում եւ Արեւելյան Ավստրալիայում: 4. Լեռնաբերանի տապանաքարը պատրաստված է սել ...ի ամբողջական կտորից: 5. Մարդկանց բացասական էներգիայից պաշտպանող կիսաթանկարժեք քար: 8. Օրգանական ծագում ունեցող քար, որն խորհուրդ է տրվում կրել միայն շարանի մեջ: 10. «...եր, ...եր, Հայաստանի, Սարերն ի վար հոսող ...եր, Երկինքն ի վեր խոսող ...եր, ...եր վանքի ու ոստանի» (Համո Սահյան, «...եր Հայաստանի»): 11. Պետություն, որն (ինչպես եւ Շրի-Լանկան) համարվում է Լուսնաքար միներալի հայրենիքը: 14. Օրգանական ծագում ունեցող քար: Այն գտնվում է երկփեղկանիների, փորոտանիների եւ գլխոտանիների խեցիներում: 15. Այս քարատեսակը օգտագործվել է նաեւ Ֆուտբոլի Միջազգային Ֆեդերացիայի աշխարհի առաջնության գավաթի պատրաստման համար. մալաքիտ կամ ...: 16. Թանկարժեք քար՝ քվարցի մանուշակագույն տարբերակը: 17. Քրիզոբերիլի տարատեսակներից, որին ընդունված է անվանել «Կատվի աչք»: 18. Խոշոր հոգեւոր ուսուցիչ, ուն արձանը՝ 6 մետր բարձրությամբ, պատրաստված է կաթնագույն նեֆրիտի ամբողջական կտորից: 20. Կիսաթանկարժեք քար, որից

Նախորդ համարի խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Դալի, 2. Պիես, 3. Աշուն, 4. Անագ, 6. Անապակ, 8. Կոլլած, 9. Չիմանան, 10. Թափառում, 13. Արփի, 14. Աբայ, 16. Բնավ, 17. Վանա, 21. Սիփան, 22. Գասպարյան, 23. Տերտերյան, 24. Անշյուս, 25. Արմենիա, 26. Կարախան, 27. Սանասար, 29. Ալյասկա, 30. Աղավնին, 37. Տաստ, 41. Տուրգենև, 43. Գլենդել 44. Աջալ, 45. Գաթա, 46. Հերացի, 48. Կոնա, 49. Նուրբ, 50. Օրբելի, 54. Իսիդ, 55. Գթոտ, 56. Ոգիս, 57. Արեգ:

Հորիզոնական

5. Շահագիզ, 7. Ուշինսկի, 11. Ջիվանի, 12. Սագան, 15. Գալձակ, 18. Բալայան, 19. Ալյանաք, 20. Արիսյան, 24. Անապատ, 28. Գեղամա, 31. Լալայան, 32. Ուշիմ, 33. Յուան, 34. Երանյան, 35. Կանդելա, 36. Սյուն, 38. Սանդ, 39. Շարական, 40. Ստացավ, 42. Վահագն, 47. Ջոկոնդա, 51. Ագրեսիա, 52. Թյուրինգ, 53. Անձավի, 55. Գարբո, 57. Աներեր, 58. Սիզիփոս, 59. Լիբերիա:

Հայաստանում կա հանքավայր: 21. Այս ատղն իր ազդեցության ուժով խորհրդանշորեն կապված է Ալմաստ, Վանակն, Ցիրկոն, Տուրմալին քարերի հետ: 22. Համաստեղություն, որի տակ ծնվածների համար թալիսման է համարվում ակվամարին քարը: 24. 1956թ. հայտնաբերված այս քարը 2005թ-ին Գինեսի գրքում նկարագրվում է որպես երկրի ամենահազվագյուտ գոհար հանքանյութ: 25. Հայկական քարատեսակ: 26. 1945թ. իռլանդացի երկրաբան Էվարդ Չարլզ Թաֆելի կողմից հայտնաբերված միներալը: 29. Թանկարժեք քար՝ Սուտակ կամ ...: 30. Աշխարհի 25 ամենագեղեցիկ քարերից՝ Ծիածանաքար կամ ...: 31. Քվարցի տարատեսակ քար՝ «...ի աչք»: 32. Սիլիցիումի ու թթվածնի ատոմներից բաղկացած միներալ, որն ամենատարածված միներալների շարքում երկրորդն է: 36. 1956թ. ֆրանսիացի երկրաբան Հիբոնի կողմից հայտնաբերված միներալը: 37. Սիլիկատների խմբի միներալ: Կիրառվում է որպես զարդաքար եւ երեսապատման քար: 38. Այսպես են անվանում Կարմիր բերիլ քարը, որը հայտնագործել է ամերիկացի միներալագետ Մեյնարդ Բիքսթին, Յուտա նահանգի Բիվեր քաղաքի մերձակայքում (1904թ.): 39. Երկրորդ կարգի թանկարժեք քար, ունի բարձր կարծրություն: 40. Նստվածքային ապար, ունի բարձր կարծրություն: Կիրառվում է ոսկերչական գործում. Հասպիս կամ ...: 42. Բուսական ծագում ունեցող հանածո, այն առաջացել է փշատերեւ ծառերի խեցից՝ յուրահատուկ պայմանների հետեւանքով. Յանտար կամ ...: 44. Նոնաքարերի խմբի միներալ, օգտագործվում է որպես թանկարժեք քար եւ հղկանյութ: 45. Դեկորատիվ քարատեսակ: 46. Միներալ՝ քվարցի սել կամ մուգ շագանակագույն բյուրեղներ: 47. Բնական, գեղեցիկ քարատեսակ: Այն իր մեջ է կենտրոնացնում արեգակնային էներգիան: Այս քարն ունի հաջողությունը եւ փողը գրավելու հատկություն:

Կազմեց Վոլոդյա ՆԻԿՈՂՈՍՅԱՆԸ

